

16. MAR 2016
014 06 11100-10/16 //

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ПРОЈЕКТА

Назив пројекта: Спровођење Националне стратегије за борбу против корупције 2013.- 2018. године и Националног плана акције – Алтернативни извештај за 2015. годину

Корисник: Агенција за борбу против корупције Републике Србије

Контакт особа одговорна за спровођење пројекта и позиција: Анђелка Марковић, дипл. правница, НВО Три тачке

Датум почетка пројекта: 1. јул 2015. године

Трајање пројекта: 7 месеци

Период на који се извештај односи: 1. јул 2015. – 15. фебруар 2016. године

Укупни буџет пројекта: 1.147.340,00 РСД

Укупна утрошена средства: 1.147.340,00 РСД

Кратак опис управљачке структуре пројекта:

НВО Правни скенер била је задужена за логистику свих процеса у пројекту, затим за одговарајуће ресурсе (канцеларијски простор за састанке, опрема) и за управљање пројектним финансијама. Ова организација је била задужена и за редовно достављање извештаја – наративних и финансијских - Агенцији за борбу против корупције.

НВО Три тачке била је задужена за планирање садржаја, осмишљавање и уређивање и поделу задатака, затим за надгледање процеса и квалитета процеса прикупљања података, процеса писања и слања захтева, захтева за састанке, као и за прикупљање и дистрибуцију одговора и података. Такође, ова организација била је задужена за прикупљање текстова и уређивање извештаја, као и за израду комуникационе стратегије и реализацију предствљања Алтернативног извештаја.

Кратак опис пројектних активности (фокус треба да буде на томе шта је пројектом реализовано, а не како) При писању водити се активностима наведеним у предлогу пројекта који је приложен током конкурса

У току првог месеца имплементације пројекта започет је рад са ауторима (слање докумената, одржавани састанци ради координације и комуникације, ради упознавање аутора са методологијом израде извештаја, даље ради размене информација ради

склапања уговора итд). Такође, реализоване су прве активности са асистентима у пројекту (одржавани састанци ради координације и комуникације, размене информација ради склапања уговора итд). Започето је и прикупљање материјала који ће бити коришћен при раду на Извештају (истраживачка грађа – интернет странице, брошуре, извештаји, публикације), као и истраживање доступности релевантних података, да би се оценило да ли су доступни или их је потребно тражити захтевима за слободан приступ информацијама, итд.

У другом месецу имплементације пројекта настављен је рад са ауторима. Током састанака са ауторима прецизно је утврђено које активности је потребно надгледати у смислу рокова који истичу почетком децембра 2015. године, као и до када је потребно доставити коначни рад ради уређивања. Настављено је и прикупљање материјала који ће бити коришћен при раду на Извештају. У извештајном периоду упућен је допис са захтевом за састанак канцеларији Повереника за слободан приступ информацијама и заштити података о личности.

У трећем месецу имплементације пројекта настављен је рад са ауторима (слање докумената, одржавани су састанци ради координације и комуникације, ради размене информација, итд). Такође, настављен је рад са асистентима у пројекту (одржавани су састанци ради координације и комуникације, размене информација итд). Настављено је и прикупљање материјала који ће бити коришћен при раду на Извештају, преваходно путем слања захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја (највише у областима Просторно планирање и изградња, Спорт, Медији). Уз то, припремљен је и Агенцији упућен захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја да доступним учини кварталне извештаје које су одговорни субјекти релевантни за Трећу област доставили Агенцији у 2015. години. Агенција је омогућила приступ кварталним извештајима, који су потом преузети. Тако добијени квартални извештаји прослеђени су коауторима Извештаја. У овом периоду рађено је на припреми и осмишљавању комуникационог плана резултата Извештаја.

У четвртм месецу имплементације пројекта настављен је рад коаутора (писање прве верзије текстова за Извештај). Такође, поједини коаутори идентификовали су потенцијалне саговорнике међу представницима институција и експертима / стручњацима у одређеним областима којима би требало да се пошаље захтев за састанак (конкретно, захтеви су упућени Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и адвокатима са експертизом у области изградње и легализације објеката). Такође, настављен је рад асистената у пројекту (прослеђивање кварталних извештаја коауторима, слање захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја, прикупљање повратних информација и њихово прослеђивање ауторима, итд). Настављено је и прикупљање материјала који ће бити коришћен при раду на Извештају, преваходно путем слања захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја (највише у областима Студија случаја – Београд на води). У извештајном периоду рађено је на припреми и осмишљавању комуникационог плана резултата

Извештаја. Одржавање састанка са представником/цом канцеларије Повереника за слободан приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности одложено је због донекле уредније праксе институција у одговорима на захтеве.

У петом месецу имплементације пројекта настављен је рад коаутора (довршавање текстова за Извештај). Комуникација и координација уреднице са свим коауторима (информације, потрага за подацима, информације о (не)заказивању састанака, састанци ради контроле прогреса у раду, итд.) у овом периоду била је посебно интензивна. Током месеца одржавани су и састанци (крајем месеца, између осталих, са адвокатом са експертизом у области изградње и легализације објеката) и консултације (са представницима антикорупцијских организација (БИРОДИ)) са експертима / стручњацима у одређеним областима. Такође, настављен је рад асистената у пројекту (прослеђивање кварталних извештаја коауторима, слање захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја, прикупљање повратних информација и њихово прослеђивање ауторима, итд). Највише захтева за састанке послато је у оквиру области Правосуђе. Највише захтева за приступ информацијама од јавног значаја слато је у областима Студија случаја – Београд на води, Просторно планирање и изградња, Медији, Политичке активности. Припремљен је и послат нов захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја Агенцији, са циљем да се прикупе квартални извештаји одговорних субјеката за 2015. годину закључно са 10. новембром. Квартални извештаји који су путем захтева за слободан приступ информацијама прикупљени од Агенције, прослеђени су крајем месеца коауторима извештаја.

У шестом месецу имплементације пројекта закључен је рад коаутора (финализација и предавање текстова за Извештај ради уређивања). Комуникација и координација уреднице са свим коауторима и у овом периоду била је посебно интензивна. Почетком месеца одржавани су закључни састанци ради интервјуа са представницима институција (највише у области Правосуђе). Започет је рад на уређивању коначне верзије Извештаја. Током месеца финализован је комуникациони план резултата Извештаја. Почетком месеца, са тим у вези, представница партнерске организације Три тачке састала се представницом УНДП Србија, задуженом за пројекте подршке развоју капацитета Народне скупштине Републике Србије. Између осталог УНДП Србија спроводи пројекат оснаживања надзорне улоге Парламента, а у оквиру ове иницијативе подршка је пружена и оснивању Националног огранка Глобалне организације парламентарца за борбу против корупције (ГОПАК). Током састанка размотрене су могућности презентације механизма алтернативног извештавања народним посланицима и постигнут је начелни договор о будућим корацима у том циљу. Постигнуто је разумевање око чињенице да се презентација може одржати у складу са планом рада ГОПАК.¹

¹ У време одржавања састанка, годишњи план рада ГОПАК био је доступан на <https://gopacsrbija.wordpress.com/%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/>. План рада укључивао је повремене састанке са ОЦД, са тенденцијом да они постану редовни.

У седмом месецу имплементације пројекта трајао је рад на уређивању коначне верзије Извештаја. С обзиром да је обим примљених материјала од коаутора превазишао вишеструко иницијално планирани, рад на уређивању било је потребно продужити. Са тим у складу, Агенцији за борбу против корупције у извештајном периоду упућен је допис са молбом за продужење рока за предају финалне верзија Извештаја. Продужени рок је одобрен. Крајем месеца, Агенцији је достављен пун текст анализе, а затим и коначна верзија Извештаја. Затим је започет рад на закључним активностима у пројекту – раду на пројектним извештајима, као и припреме за промовисање Извештаја према припремљеном Плану.

Кратак опис циљева пројекта и остварених резултата

Општи циљ пројекта био је да се да оцена испуњавања предвиђених активности у складу са сврхом због које су усвојене тј. оцена усклађености спровођења мера са сврхом Стратегије, а на основу анализе прикупљених података о догађајима, мерама и активностима везаним за области које су предузимане у 27 месеци од усвајања Акционог плана и које имају утицај на остварење прописаног Стратегијом и Акционим планом:

- ✓ политичке активности
- ✓ правосуђе
- ✓ просторно планирање и изградња
- ✓ здравство
- ✓ образовање и спорт
- ✓ медији

Неки од кључних резултата постигнутих током пројектног периода су:

- ✓ формиран је истраживачки тим
- ✓ тим је упознат са пописом докумената које је током рада на извештају потребно користити / увек консултовати, као и са Методологијом извештаја коју је израдила Агенција
- ✓ прикупљен је материјал који ће бити коришћен при раду на Извештају (истраживачка грађа – интернет странице, брошуре, извештаји, публикације)
- ✓ формулисани су и послати захтеви за састанке ради интервјуа са представницима институција, организација и са независним стручњацима
- ✓ одржани су састанци ради интервјуа

- ✓ формулисани су и послати захтеви за слободан приступ информацијама
- ✓ прикупљени су одговори на захтеве
- ✓ написани су текстови за извештај
- ✓ текстови које су аутори написали су уређени
- ✓ алтернативни извештај је финализован и предат Агенцији
- ✓ алтернативни извештаји су прослеђени релевантним субјектима
- ✓ комуникациона стратегија која укључује представљање кључних налаза Извештаја и механизма алтернативног извештавања националном огранку Глобалне организације парламентарца за борбу против корупције (ГОПАК)²

Кратак опис праћења и процене т.ј. система и метода коришћених за праћење и процену резултата-евалуација пројекта

За мониторинг садржински одговарајућег и благовременог спровођења пројектних активности била је задужена и одговорна НВО Три тачке. За мониторинг у области финансија и извештавање донатора у за то предвиђеним роковима, била је задужена и одговорна НВО Правни скенер.

У току спровођења пројекта, идентификован је одређен број изазова:

- ✓ праксу институција у пољу слободног приступа информацијама од јавног значаја потребно је даље унапређивати. Иако је рад на извештају завршен, пројектном тиму су и даље пристизали одговори институција (по неколико месеци по истеку законског рока за пружање адекватног одговора или обавештења).
- ✓ праксу отворености институција према грађанима потребно је даље унапређивати. Поједине институције нису биле спремне на потпуну сарадњу. У неколико ситуација није било одговора на захтеве за слободан приступ информацијама и на захтеве за одржавање састанка).
- ✓ одрживост и стабилност истраживачког тима кључна је за квалитет резултата
- ✓ мада је сваки аутор експерт у својој области, неопходно је организовати посебне тренинге са свим ауторима како би се обезбедила синхронизација у раду и коначном извештају. Пошто је рок за извештавање веома кратак то представља

²Види детаљно у месечном извештају за фебруар 2016. године

изазов. Обука тима за алтернативно извештавање (укључујући практичну примену истраживачких метода), пре самог процеса алтернативног извештавања, требало би да буде обавезна.

Сви наведени изазови требало би да буду превазиђени у будућим пројектним периодима на адекватан начин – кључним у том смислу сматрамо благовремено планирање активности, као и разрађен механизам притиска на институције у случају да не одговарају на иницијативе организација цивилног друштва. Са друге стране, требало би осигурати да тим који ће на томе радити у пуном капацитету располаже како ресурсима, тако и вештинама неопходним за овакав подухват.

Алтернативни извештај који је произведен садржи низ препорука датих у циљу промене прописа / праксе институцијама које су обавезане Стратегијом и Акционим планом. Пуна процена резултата стога биће могућа, с једне стране, ван самог пројекта / пројектног циклуса (будући резултати истраживања о степену корупције у областима о којима се извештавало, истраживања и/или испитивања јавног мњења о перцепцији корупције у областима о којима се извештавало, усвајање и/или испуњење препорука датих у Извештају (усвајање и/или измена прописа, стратешких докумената, промена праксе и сл.).

Уз то, неки од резултата пројектних активности продужени су у односу на трајање самог пројекта. Наиме поред израде Извештаја, партнерске организације успоставиле су коректну комуникацију са релевантним институцијама, док је са неким другим организацијама и институцијама та комуникацију обновљена и учвршћена. Осим тога, успостављен је и механизам комуникације са експертима појединцима у овом пољу и прикупљен њихов допринос.

Извештај је промовисан преко друштвених мрежа и website-ова:

- ✓ Правни скенер
http://www.pravni-skener.org/wp-content/uploads/2016/02/altern_izvestaj.pdf
<https://www.facebook.com/pravni.skener/posts/1753338798231973>
- ✓ ДијалогНет
<http://www.dijalog.net/alternativni-izvestaj-o-primeni-antikorupcijske-strategije-u-sedam-oblasti/>
- ✓ Цензоловка
<http://www.cenzolovka.rs/vesti/alternativni-izvestaj-o-primeni-antikorupcijske-strategije-u-sedam-oblasti/>
- ✓ Инцијатива Не давимо Београд – на свом Facebook налогу
<https://www.facebook.com/nedavimobeograd/photos/a.353722664805245.1073741829.345800998930745/578309489013227/?type=3>
- ✓ Центар за културну деконтаминацију - на свом Facebook налогу
<https://www.facebook.com/centarczkd/posts/1064991290261920>

Поред наведених активности, превиђено је да се у након завршетка пројекта на Facebook и Twitter налогу Правног скенера перидично објављују закључци из Извештаја. На тај начин ће се обезбедити одрживост пројекта.

Кратак опис свих одступања између одобреног пројектног документа и спровођења пројекта

Током спровођења пројекта, од предложеног плана спровођења активности, одступљено је у два аспекта.

А) Одржавање састанка са представником/цом канцеларије Повереника за слободан приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности одложено је због уредније праксе институција у одговорима на захтеве. Мада је било неколико примера да нису добијени одговори на захтев, у односу на претходни период може се рећи да је пристигла већина одговора.

Б) С обзиром да је обим примљених материјала од коаутора превазишао вишеструко иницијално планирано, рад на уређивању било је потребно продужити. Са тим у складу, Агенцији за борбу против корупције у извештајном периоду упућен је допис са молбом за продужење рока за предају финалне верзија Извештаја. Продужени рок је одобрен. Поред тога, финални извештај је имао већи број страна од планираних јер су коаутори детаљно описали сваку меру и активност тако што су искористили комплетан материјал који је прибављен.

Кратак опис управљања ризицима

Потенцијални ризици избегнути су квалитетним планирањем.

У циљу обавештавања и информисања субјеката који могу утицати на смањење корупције пројектом је предвиђено представљање Алтернативног извештаја члановима Глобалне организације парламентарца против корупције. Међутим, ризик који није био планиран, а наступио је, јесте најава, а затим и расписивање ванредних парламентарних избора (у светлу чињенице да је пројектом било планирано представљање Алтернативног извештаја групи народних посланика). Одржавање ванредних парламентарних избора најављено је крајем 2015. године. Поред тога што су партнерске организације биле обавештене о одлагању активности ГОПАК-а до формирања Парламента, упућен је допис са захтевом за састанак. На овај начин, промењене околности које су наступиле узроковале су одлагање пројектом планиране презентације, али не и њено отказивање. С обзиром да је допис упућен очекује се да ће група народних посланика, чланова ГОПАК-а, бити упозната са резултатима Алтернативног извештаја и механизмом алтернативног извештавања, чим буду

почела заседања новог сазива Парламента. Партнерске организације ће након формирања Парламента још једном упутити допис ГОПАК-у са предлогом за презентацију Алтернативног извештаја.

Београд, 07. март 2016. године

за Правни скенер

Радмила Павловић, директорка



Радмила Павловић